

B

A

O

U

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોતિર્મય” પરિસર,

શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,

છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૮૧

E-mail: feedback@baou.edu.in Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૭

સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ : (BDP)

પાઠ્યક્રમ શીર્ષક

EGT-06

EGT-06 સાહિત્ય સિધ્ધાંત અને ભાષા વિનિયોગ

અગત્યની સૂચનાઓ

- વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના પાઠ્યક્રમોના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર/યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના રહેશે.
- સત્રાંત પરીક્ષા આપવા માટે સ્વાધ્યાય કાર્ય રજુ કરવા ફરજિયાત છે. સ્વાધ્યાય કાર્ય જમા કરાવેલ નહીં હોય, તો પરીક્ષા ફોર્મ સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- તૈયાર કરેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ ૩૦/૦૭/૨૦૧૭ છે. આ તારીખ પછી વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મોકલાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- જમા કરાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યોની પહોંચ અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી લેવી ફરજિયાત છે.
- વિદ્યાર્થીઓએ નિયત સમય મર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવા તેમજ મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથેના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસ કેન્દ્ર પરથી અવશ્ય પરત લેવા.
- વિદ્યાર્થી પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યોના ગુણ યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પર જોઈ શકશે.

સત્રીયકાર્ય માટે આવશ્યક સૂચનાઓ

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

આપને દરેક પાઠ્યક્રમદીઠ એક સત્રીયકાર્ય તૈયાર કરવાનું ફરજિયાત છે. દરેક સત્રીયકાર્ય તમામ અભ્યાસ-સામગ્રી પર આધારીત હોય છે.

સત્રીયકાર્ય તૈયાર કરી આપના અભ્યાસકેન્દ્રના સંયોજકશ્રી પાસે જમા કરાવવું અને તેની પાવતી અવશ્ય લેવી. દરેક સત્રીયકાર્યની ઝેરોક્ષ નકલ આપની પાસે રાખવી.

દરેક સત્રીયકાર્યના ૧૦૦ ગુણ નિશ્ચિત છે. જેમાં પાસ થવા માટે B.A./B.com.માં ૩૬ ગુણ લાવવા જરૂરી છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક ૩૦% હોય છે. અભ્યાસકેન્દ્ર દ્વારા મૂલ્યાંકન કરાવેલ સત્રીયકાર્યો પરીક્ષામાં વાંચવા માટે પરત અવશ્ય લેવું. અભ્યાસકેન્દ્ર આપના સત્રીયકાર્યના ગુણો યુનિવર્સિટી અમદાવાદ ખાતે મોકલી આપશે. જે આપની માર્કશીટમાં ગુણગ્રેડ યાદીમાં સામેલ કરી (૭૦% પરીક્ષા અને ૩૦% સ્વાધ્યાયકાર્ય) ફાઈનલ ગુણગ્રેડ માર્કશીટ તૈયાર થશે.

આ સત્રીયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સત્રીયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્તન કરવાનું નથી હોતું. આપ વાંચનથી જે શીખ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી આપ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો.

યુનિવર્સિટીમાં વર્ષ-૨૦૦૮ સુધીના પ્રવેશાર્થીઓ માટે B.A./B.Com. ના પ્રથમ, દ્વિતીય તથા તૃતીય વર્ષના તમામ અભ્યાસક્રમ/પાઠ્યક્રમમાં ચાર કેડિટના પાઠ્યક્રમમાં બે અને આઠ કેડિટના પાઠ્યક્રમમાં ત્રણ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાનો નિયમ હતો. એકેડેમિક પ્લાનીંગ બોડની (A.P.B. મંજૂરી થી) ઓગષ્ટ-૨૦૦૮ થી પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવાની નવી પદ્ધતિ શરૂ થયેલ છે. તેથી આપને પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય જે આપને આપના અભ્યાસકેન્દ્ર/યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના હોય અને તેને નિશ્ચિત થયેલ છેલ્લી તારીખમાં સ્વ-અધ્યયનના આધારે તૈયાર કરી, આપના અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાના રહેશે.

આપના પાઠ્યક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.

નોંધણી નંબર:- _____

અભ્યાસક્રમ:- _____

પૂર્ણ નામ:- _____

પાઠ્યક્રમ:- _____

સરનામું:- _____

સ્વાધ્યાય સંખ્યા:- _____

મોબાઈલ નંબર:- _____

તારીખ:- _____

અમે ઈચ્છીએ છીએ કે આપ દરેક સત્રીયકાર્ય અલગ-અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે નિયત સમય મર્યાદામાં તૈયાર કરી અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવશો. મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથે પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી પરત અવશ્ય લેવું.

જૂના વિદ્યાર્થીઓ (૨૦૦૮ સુધીના) માટે જૂની પદ્ધતિના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે, જે ધ્યાને લેવું.

શુભેચ્છા સહ,

ડૉ. બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- EGT-06:- સાહિત્ય સિદ્ધાંત અને ભાષા વિનિયોગ

સત્રીયકાર્ય કોડ :- EGT-06/AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- ૩૦/૦૭/૨૦૧૭

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)

૧ કલાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, લલિત અને લલિતેતર કલા વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

અથવા

શબ્દશક્તિ એટલે શું ? શબ્દની શક્તિના પ્રકારોની ચર્ચા કરી લક્ષણ શક્તિના પ્રકારો ટૂંકમાં વર્ણવો.

૨ રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સવિસ્તાર સમજાવો.

અથવા

‘પ્રત્યાયન નહિ તો સાહિત્ય નહિ’ આ વિધાનની સાધક-બાધક ચર્ચા કરો.

વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો. (ગમે તે બે) (૨×૧૫=૩૦)

૧ વિવેચનની વિવિધ પદ્ધતિઓ.

૨ કાવ્યમાં છંદનું મહત્વ સમજાવો.

૩ પ્રતીક અને કલ્પન ટૂંકમાં સમજાવો.

૪ વિભાવ-અનુભાવનો અર્થ ટૂંકમાં સમજાવો.

વિભાગ-ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) (૪×૫=૨૦)

૧ કાવ્યરચનાનાં ત્રણ માર્ગો

૨ વક્તાનાં પ્રકારો ટૂંકમાં વર્ણવો.

૩ ‘ધ્વનિ’ કાવ્યનો આત્મા છે, ટૂંકમાં સમજાવો.

૪ ‘પ્રતીકવાદ’નો અર્થ ટૂંકમાં વર્ણવો.

૫ ‘અભિવ્યક્તિ’નો અર્થ ટૂંકમાં વર્ણવો.

- ૧ “ આજ અંધાર ખુશ્બો ભર્યો લાગતો,
આજ સૌરભ ભરી રાત સારી ” – પંકિતના સર્જક કોણ છે ?
(અ) ઉમાશંકર જોશી (બ) રાજેન્દ્ર શાહ (ક) સુંદરમ્ (ડ) પ્રહ્લાદ પારેખ
- ૨ “ મારી બંસીમાં બોલ બે વગાડી તું જા,
મારી વીણાની વાણી જગાડી તું જા”, - કવિતાનો પ્રકાર કયો છે ?
(અ) ગઝલ (બ) ગીત (ક) હાઈકુ (ડ) મુક્તક
- ૩ મત્લા, મક્તા, કાફિયા – રહીફ વગેરે કયા પ્રકારની કવિતાનાં અંગો છે ?
(અ) ગીત (બ) ગઝલ (ક) હાઈકુ (ડ) મુક્તક
- ૪ ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ ‘ હાઈકુ ’ પ્રચલિત કરવાનો યશ કોને ફાળે જાય છે ?
- ૫ ‘ મુક્તક ’ આપણે ત્યાં કયારથી ખેડાયું છે ?
- ૬ ‘ કૂવો ’ એ કોની નવલકથા છે ?
- ૭ વિવેચનની પ્રવૃત્તિ મુખ્યત્વે બે વિભાગમાં વહેંચાયેલી હોય છે. ૧----- ૨-----
- ૮ ભાવક કૃતિ સર્જે છે, સર્જક તેને વાંચે છે. સાચું કે ખોટું ?
- ૯ ‘ એ લોકો ’ કોનો વાતસિંગ્રહ છે ?
- ૧૦ ‘ એ લોકો ’ માંની રચનાઓ મોટેભાગે ----- પ્રધાન રહી છે.
(બાળ, પુરુષ, સ્ત્રી, સર્વ)
- ૧૧ ‘ મુદિતા ’ કાવ્યસંગ્રહ કોનો છે ?
- ૧૨ ભરતના નાટ્યશાસ્ત્રમાં કુલ કેટલા સ્થાયી ભાવ દર્શાવવામાં આવ્યા છે ?